

**De Vita Et Rebus Gestis Christophori Bernardi Episcopi Et
Principis Monasteriensis Decas**

Alpen, Johann von

Coesfeldiae, 1694

2. Armatam Princeps vindictam meditatur. Stratagemate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68495](#)

1654.

clavis esset: Comitem quippe *Konings-marchium* in Ducatu *Bremensi* Suecicarum copiarum Ducem, si quid adversus Monasteries tentetur, abunde militem & armis policeri, dominanti huic factioni adeo intentum, ut per emissarios quotidie plures ad audiendum sollicitare spargatur, & Batavos etiam auxilium proprius ostentare. Apertiores nonnulli haud improbari posse volebant Civium vota, si externis ita viribus dispelli aliquando contingenter invisum adeo praesens Ecclesiasticorum regimen, quo nihil aequè ac Civitatis ruinam intendi palam esset. Nec aliò spectare, quod utrumque Sacrum ac Civile Dicasterium, Principis jussu, *Coesfeldiam* evocatum cum suis administris jam tum emigrarit, quam ut mercatura, ut lucra, una cum iis transferantur, & civis illâ dicundæ, agendæque litis facilitate, dominus habitatore, vestigali Civitas exuatur.

1655.

2.

*Armatā
Prin-
ceps
windictā
mūdita-
tur.*

Inter verbosas istiusmodi velitationes vertente se Anno post millesimum sexcentesimum quinquagesimo quarto, suspensus circum habebat Orbis, quid actionum & scenarum tandem theatrum illud Westphalicum exhiberet. *Christophorus Bernardus*, cùm Principum fere omnium oculos in se conversos notaret, ad armatam existimationis laſae vindictam, invito licet atq; obliuctante animo, pertrahi se testabatur. Nihil enim hactenus, vel dissimulatione, vel

1655.

vel voluntate p̄cenarum, effectum aliud, quam ut authoritatem sibi, metum subditis ademerit. Profecto famæ ac patriæ causam malè sibi cordi fore, si horum pervicaciam, nimiâ quotidie iudgentiâ invalefcentem, novissimis aliquando exemplis non coërceret. Itaque jam certus animi armis ulcisci injuriam, de modo cum paucis deliberat. Expensa obsidionis *Non quin* difficultate, si sine pugnâ, sine cæde & *dem ob-* sanguine scopus obtineri posset, facile præsidione, placuit stratagema. Incitamento erat *Be-sed stra-* vergerna, ita triennio ferè abhinc feli *tagema-* citer recuperata, & *Hervordia Civitas, t.e.* quam in Comitatu suo *Ravensbergensi* Elector Brandenburgicus non ita pridem astu persimili suæ fecerat potestatis. Igitur rem hoc modo conficiendam secretò concludit.

Ex audacioribus, veteranisque seleniendi equites circiter quindecim, sedecimve, qui successivis diebus, viisque diversis, ac sparsim civitatem intrent, ne simul, semelque juncti, suspicionem pariant. Die stratagemati constitutâ, sub auroram, egredi ad diu^z Virginis portam, dum illa recluditur, simulato, excubias (nam pauci illic agitare consueverant) aggredientur; bini interea portam concident, curabuntque, ne præcipitis cataractæ, aut inferioris catenæ obstaculo, advolaturus ex

Q 2

agro

1655.

agro suburbano eques, ab ingressu Civitatis arceatur. Equitum, peditumque circiter mille in vicinos urbi hortos, insidiis perquam idoneos, inducendi. Exubii, portisque ex improviso præoccupatis, in Urbem uno conjunctim impetu irruent, eques plateas, præcisis ubique catenis, infetas reddet; pedes valla exemplò conscedet, tormenti explosione abditos adhuc commilitones ex hortorum latebris acciturus. Sic urbe non expectato impetu, terroribusque percussa, sine sanguine jam penè captâ, facile potituros.

Theodorus Hermannus *Nagelius* aulæ Magister, & Legionis equitum tunc Protribunus, designatur stratagematis futurus

Tentatur actor.

Civitas, Ergo re sic institutâ, aderant jam operâ Nonæ Februarij, divæ *Agathæ* sacra & *Nagelij*. astui destinata dies. *Nagelius* intra Ur-

5. Febr. bem cum suis jam antè præsens, pridie sub vesperum Consulem interpellat, ut sibi ad Principem, ex urgenti causâ minè proximo properanti, porta divæ Virginis paulò maturius referetur. Consul, erat is

Consule Joannes *Timmerscheidius* vir suopte ingenio humanus, nec doli quidquam subesse ratus, amicitiae libenter id tribuit, & *Tim-* prompeum *Nagelio* obsequium Urbico *mer-* Metatori demandat. At verò albescente *scheidio*.

Qui præ- nondum luce, ad eandem portam nonne-
monitus